

Dato: 23.05.2019 Arkivkode: N-120.0 Bilag nr: Arkivsak ID: 18/31694 J.post ID: 19/114104
Saksbehandler: Eirik Lindstrøm
Saksansvarlig: Eirik Lindstrøm

Behandlingsutvalg	Møtedato	Politisk saksnr.
Formannskapet	12.06.2019	125/19
Kommunestyret	19.06.2019	094/19

Anbefalinger fra arbeidsutvalg som har evaluert politiske utvalgsstruktur og andre relevante problemstillinger innenfor det politiske ansvarsområdet

Kommunestyret-19.06.2019- 094/19

Vedtak:

1. Kommunestyret vedtar de foreslåtte endringene i kommunens «Reglementer for folkevalgte organers virksomhet» slik disse fremkommer av vedlagte reglementsutkast med følgende endringer:

Klagenemnden/klageutvalget

I reglement for klageutvalget § 2 erstattes første ledd med følgende tekst:

«Klageutvalget behandler klager over enkeltvedtak fattet i Bærum kommune. Klager på enkeltvedtak hvor særlov fastsetter annen klageinstans, fremlegges klageutvalget til behandling med mindre særloven eller kommunestyret uttrykkelig bestemmer annet.

Klageutvalget behandler likevel ikke vedtak hvor:

- Saken er behandlet etter lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen (sosialtjenesteloven) med tilhørende forskrifter og særlov fastsetter annen klageinstans
- Departementet er klageinstans etter forvaltningsloven § 28 andre ledd.
- Statlig organ er klageinstans for vedtak truffet i henhold til myndighet delegert fra et statlig forvaltningsorgan, jf. forvaltningsloven § 28 andre ledd.
- Kommunestyret har lagt avgjørelsesmyndighet til en annen særskilt klageinstans.»

Videre endringer:

- I reglement for Hovedutvalg bistand og omsorg § 1 strykes setningen «Lederen av utvalget bør velges blant formannskapetets medlemmer/ varamedlemmer.»
- I reglement for Hovedutvalg barn og unge § 1 strykes setningen «Lederen av utvalget bør

velges blant formannskapetets medlemmer/varamedlemmer.»

- I reglement for Hovedutvalg miljø, idrett og kultur § 1 strykes setningen «Lederen av utvalget bør velges blant formannskapetets medlemmer/ varamedlemmer.»

- I reglement for Planutvalget § 1 strykes setningen «Disse skal fortrinnsvis velges blant formannskapetets medlemmer.»

- I reglement for Eierutvalget § 1 strykes setningen «Lederen av utvalget bør fortrinnsvis velges blant formannskapetets medlemmer/ varamedlemmer.»

1. Endringene settes i kraft fra og med det konstituerende møtet i Bærum kommunestyre høsten 2019.
2. For øvrig tar kommunestyret redegjørelsen fra arbeidsutvalget til etterretning.

Formannskapet-12.06.2019- 125/19

Innstilling:

1. Kommunestyret vedtar de foreslåtte endringene i kommunens «Reglementer for folkevalgte organers virksomhet» slik disse fremkommer av vedlagte reglementsutkast med følgende endring:
Reglement for Bærum kommunestyre §10, 3. avsnitt, første setning endres til å lyde: "En interpellasjon skal være meddelt ordføreren senest 14 dager før et kommunestyremøte, slik at den kan utsendes sammen med saksinnkallingen".
2. Endringene settes i kraft fra og med det konstituerende møtet i Bærum kommunestyre høsten 2019.
3. For øvrig tar kommunestyret redegjørelsen fra arbeidsutvalget til etterretning.

Arbeidsutvalgets forslag til vedtak:

1. Kommunestyret vedtar de foreslåtte endringene i kommunens «Reglementer for folkevalgte organers virksomhet» slik disse fremkommer av vedlagte reglementsutkast.
2. Endringene settes i kraft fra og med det konstituerende møtet i Bærum kommunestyre høsten 2019.
3. For øvrig tar kommunestyret redegjørelsen fra arbeidsutvalget til etterretning.

SAKEN I KORTE TREKK

Bakgrunn

Kommunestyret opprettet den 06.03.19 (sak 033/19) et arbeidsutvalg for å evaluere den politiske utvalgsstrukturen og utrede relevante problemstillinger innenfor det politiske ansvarsområdet.

Utvalget har gjennomført fire arbeidsmøter i perioden. Utvalget har innhentet innspill til sitt arbeid, både fra rådmannen og klagenemnden. Rådmannen deltok videre i utvalgets møte 10.05.19.

Nedenfor følger utvalgets vurderinger og anbefalinger.

Overordnede synspunkter/premisser

Det er viktig å minne om at arbeidsutvalgets anbefalinger og de eventuelle vedtak sittende kommunestyre fatter i sakens anledning, vil være å regne som råd og anbefalinger for det neste kommunestyret, særlig i konstitueringssammenheng. Et nytt kommunestyre vil alltid stå fritt til å vurdere om det er behov for å gjøre endringer i antall utvalg, utvalgenes størrelser, ansvarsområder osv.

Samtidig er det nyttig at et sittende kommunestyre, mot slutten av en fireårsperiode, evaluerer strukturen basert på den erfaringen man har opparbeidet.

I denne saken følger konkrete forslag fra arbeidsutvalget på forbedringspunkter som bør iverksettes. En del av forslagene gjelder forhold som er eller bør være regulert av reglement, og for disse vedkommende er det utarbeidet korresponderende forslag til nødvendige reglementsendringer. Arbeidsutvalget fremmer i tillegg en rekke forslag for å tilpasse reglementet til ny kommunelov.

Utvalgets forslag til reglementsendringer fremkommer av vedlagte reglementshefte. For oversiktens skyld er utvalgets forslag markert med en annen farge. Denne vil bli fjernet etter kommunestyrets behandling.

Andre forslag fra arbeidsutvalget knytter seg til forbedringer av arbeidsmetoder og liknende praktiske forhold. Dette er punkter som utvalget oppfatter at er viktige for gjennomføringen av den praktiske politiske arbeidshverdagen, men som det kanskje ikke er like naturlig å regulere i et reglement.

Utvalgsstruktur og sammensetning

Arbeidsutvalget mener kommunens nåværende politiske styringsmodell fungerer godt, og at det ikke er behov for å gjøre omfattende endringer i denne. Det er viktig for en god avvikling av møtene at rådmannen stiller med fagkompetanse i utvalgene. Denne rollen fylles i dag på en god måte.

Arbeidsutvalget viser til at det er viktig å påse at Bærum kommunes politiske organer jobber i tråd med møteprinsippet i kommuneloven § 30, og at øvrige folkevalgte og publikum har tillit til at dette skjer.

Arbeidsutvalget mener man ved fremtidige konstitueringsprosesser bør tilstrebe å få til en fordeling som fører til at alle kommunestyrerepresentanter som ønsker det, gis fast plass i et utvalg. Imidlertid bør det ikke være en betingelse for å sitte som medlem av et utvalg at man er medlem av kommunestyret.

Generelt om utvalgsstørrelse

Dagens hovedutvalg med 15 medlemmer oppleves som relativt store, og arbeidsutvalget mener det bør være aktuelt å vurdere en reduksjon av antall medlemmer, eksempelvis til 13. Den endelige vurderingen av antallet bør først tas når det nye kommunestyrets sammensetning er avklart, da det er i forbindelse med konstitueringen man ser hvilke hensyn og praktiske behov som gjør seg gjeldende. Aktuelle momenter i denne sammenheng er både formelle krav til kjønnsbalanse, og mer uformelle ønsker som for eksempel at alle partier i kommunestyret bør få være representert i et utvalg.

Formannskapet

Arbeidsutvalget mener det er viktig at formannskapet beholder en tung saksporfølje med overordnet ansvar for sektorovergripende saker og problemstillinger. Arbeidsutvalget foreslår en presisering i formannskapets reglement for å tydelig markere at formannskapet er hovedutvalg for eiendom, næringspolitikk, administrasjon og IT/Digitalisering. Arbeidsutvalget peker i tillegg på at formannskapet kan vurdere om det er grep man kan ta i den praktiske møteavviklingen for å tydeligere markere når formannskapet behandler i saker i egenskap av å være hovedutvalg.

Eierutvalget

I inneværende periode er det gjort et betydelig arbeid med å systematisere kommunens rutiner for oppfølgingen av eierstyringen. Det fører til at porteføljen til eierutvalget kan bli noe knapp i kommende periode. Samtidig mener arbeidsutvalget at det er både fornuftig og nødvendig å beholde et eget eierutvalg med ansvaret for eierstyringen. Arbeidsutvalget har derfor vurdert om det er andre saksområder som naturlig kan legges til utvalget, enten som ansvarlig utvalg eller som innstillende myndighet til formannskapet.

I denne forbindelse vises det til at kommunen oppnevner personer til en rekke ulike verv, eksempelvis IKS-er, stiftelser, legatstyrer osv. Det kan vurderes om man på generelt grunnlag skal gi eierutvalget ansvar for å starte prosessen med å finne kandidater til denne typen verv. Det betyr ikke at utvalget skal oppnevne/velge alle kandidatene, kun at de skal starte prosessen med å finne kandidater og fylle funksjonen som valgkomité. Det vil gi utvalget mer ansvar samtidig som man får kommunens rutiner på dette området inn i noe mer ordnede former. Det vises til vedlagte liste som gir en oversikt over aktuelle verv som kommunen oppnevner personer til. På den annen side skal det påpekes at praksis til nå har vært at disse vervene besettes ved del to av konstitueringsprosessen. Av hensyn til forhandlingene mellom partiene kan det være ønskelig å beholde denne ordningen, da det oppleves som gunstig for å komme frem til et omforent forhandlingsresultat mellom alle partiene.

Arbeidsutvalget har etter en helhetsvurdering kommet til at man ønsker å beholde disse oppgavene som en del av konstitueringsprosessen. Utvalget foreslår således ikke endringer i eierutvalgets ansvarsområde.

Arbeidsutvalget foreslår en presisering i eierutvalgets reglement om at ved oppnevning av styremedlemmer til selskaper der kommunen har eierinteresser, skal eierutvalget rekruttere og innstille på aktuelle kandidater til selskapenes representantskap/generalforsamlinger som så foretar valget. Dette er en konsekvens av kommunestyrets vedtak den 06.03.19 i sak 034/19 «Rutiner for valg av styremedlemmer til selskaper der Bærum kommune har eierinteresser».

Rådene

Arbeidsutvalget mener det er ønskelig at man i størst mulig grad samkjører reglementene for de tre rådene.

Følgelig foreslås det å øke antall medlemmer av eldrerådet til ti, slik at alle tre rådene har ti medlemmer. Videre foreslås det å endre eldrerådets reglement slik at slik at eldrerådets politiske representanter utgjør valgkomité og fremmer innstilling til kommunestyret. Det foreslås videre at adgangen til å foreslå medlemmer til eldrerådet skal tilligge organisasjoner og interessegrupperinger som representerer de eldre. Arbeidsutvalget mener ikke at enkeltpersoner skal kunne foreslå kandidater til en plass i rådet. Dette vil gi samme løsning som for råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne. I tråd med bestemmelsen i ny kommunelov § 5-12, foreslås

det å presisere at flertallet av medlemmene i eldrerådet på valgtidspunktet skal ha fylt 60 år. I dag angir reglementet at flertallet skal være alderspensjonister.

Når det gjelder ungdomsrådet foreslår arbeidsutvalget at det skal være gruppelederne for de fem største partiene i kommunestyret som utgjør valgkomité og fremmer innstilling til kommunestyret. Dette er en endring fra dagens reglement som angir at det kun er gruppelederne for de tre største partiene.

Det anbefales at man presiserer i reglementene at rådenes funksjon er å gi råd innad i kommunen, ikke å avgi eksterne høringsuttalelser osv. på vegne av kommunen.

Arbeidsutvalget har mottatt og vurdert et forslag om at en representant fra eldrerådet bør få fast plass i planutvalget. Arbeidsutvalget kan ikke se at det er gode grunner til å innføre en slik særordning. Planutvalget skal i sitt arbeid ivareta og avveie en rekke forskjellige relevante interesser, som tidvis er i motsetning til hverandre. Det er vanskelig å se hvorfor akkurat eldrerådet skal skilles ut som særskilt interessegruppe og tildeles en representant i utvalget.

Arbeidsutvalget foreslår å endre reglementet for råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne slik at rådet bytter navn til «Råd for personer med funksjonsnedsettelse». Dette på grunn av krav i ny kommunelov.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet arbeider med en ny forskrift om kommunale råd for eldre, personer med funksjonsnedsettelse og ungdom. Det kan bli aktuelt å gjøre ytterligere endringer i kommunens reglementet som følge av denne forskriften. Politisk sekretariat kommer i så fall tilbake til dette.

Øvrige endringer i utvalgsstruktur

Arbeidsutvalget foreslår at man fra neste periode ikke oppnevner et utvalg for bevillingskontroll. Det har ikke vært lovpålagt å ha et slikt utvalg på flere år, og utvalget møtes heller ikke. Utvalget har ikke beslutningsmyndighet og det politiske fagansvaret ivaretas av hovedutvalg BIOM.

Arbeidsutvalget fikk oversendt et forslag fremsatt av Pensjonistpartiet i kommunestyret om at kontrollutvalget bør bestå av en representant fra samtlige partier i kommunestyret. Arbeidsutvalget mener ikke det er aktuelt å gå videre med dette forslaget nå.

Arbeidsutvalget fikk oversendt et forslag fremsatt av Pensjonistpartiet i kommunestyret om å opprette et «Utvalg for administrasjon bestående av en representant fra samtlige partier i kommunestyret, som blant annet skal kontrollere at de etiske normer for folkevalgt etterleves, samt behandle saker vedrørende økonomi, juridiske forhold, kommersielle forhold, eiendom, samferdsel, valgstyre og ivareta Bærums interesser og verdier overfor eksterne aktører og eksternt aktivitet». Arbeidsutvalget kan ikke anbefale dette forslaget, da det i praksis vil bety at man oppretter et slags overordnet forretningsutvalg som vil passe dårlig inn i kommunens styringsmodell.

Planutvalget

Arbeidsutvalget har vurdert om det bør gjøres endringer i planutvalgets sammensetning og arbeidsform.

Utvalgets størrelse

Planutvalget behandler komplekse saker med store konsekvenser. Selv om sakene går videre til formannskap og kommunestyre, kan det anføres at det er viktig at flere folkevalgte får førstehånds kunnskap om sakene på et tidlig stadium. Det gjelder uavhengig av om en utvidelse betyr at flere partier får plass i utvalget eller ikke. Dagens løsning med fem medlemmer gjør at få personer setter sitt preg på den første politiske diskusjonen av saken. Arbeidsutvalget anbefaler at man øker antall medlemmer i planutvalget noe, men maksimalt til ni medlemmer. Endelig vurdering av utvalgets størrelse vil måtte inngå som en del av konstitueringsprosessen.

En økning til syv eller ni medlemmer vil fremdeles bety at Bærum kommune har færre medlemmer i sitt utvalg enn tilsvarende utvalg i de fleste andre ASSS-kommunene. Arbeidsutvalget mener det er viktig å holde antall medlemmer på et nøkternt nivå, for å sikre en effektiv håndtering av utvalgets saksmengde og avvikling av møtedagen. Det er viktig at partiene ved fordelingen av plasser i planutvalget er bevisst den betydelige arbeidsbelastningen som kreves for å sitte i planutvalget. Dette gjelder både med hensyn til medlemmenes saksforberedelse og tilstedeværelse på en hel møtedag annenhver uke. For øvrig er det en ikke ubetydelig økonomisk konsekvens å utvide antall medlemmer av planutvalget.

Arbeidsutvalget mener det er både riktig og viktig at vi beholder dagens ordning der planutvalget behandler både plansaker og klagesaker fra publikum. Gjennom behandlingen av klagesakene får medlemmene av utvalget betydelig innsikt i hvordan regelverket fungerer for innbyggerne i praksis, og om det er grunnlag for å gi dispensasjon fra reguleringsplaner og bestemmelser.

Utvalgets arbeidsform

Planutvalget skiller seg ut i møteform, blant annet ved at man møtes i flere timer over en hel dag og gjennomfører befaringer. Utvalgets arbeidsform og sakenes art gjør at det er ønskelig å gjennomføre en formalisert spørsmålsrunde om sakene på sakskartet. Formålet med en slik spørsmålsrunde er at utvalgsmedlemmene skal få anledning til å stille administrasjonens fagpersoner konkrete spørsmål om sakene. Spørsmålene besvares av administrasjonen, men det åpnes ikke opp for noen realitetsdiskusjon av sakene mellom utvalgsmedlemmene. Arbeidsutvalget presiserer at det er viktig at denne spørsmålsrunden enten skjer som en del av utvalgets formelle møte, eller på et møterom og tidspunkt som uttrykkelig er kunngjort i innkallingen. Spørsmålsrunden bør overføres på internett.

Forholdet mellom administrasjon og folkevalgte

Arbeidsutvalget påpeker at arbeidsformen ikke må bli slik at planadministrasjonen får en så sterk/aktiv innflytelse på saksbehandlingen at de folkevalgtes muligheter til å utøve politisk skjønn begrenses. Administrasjonen må være behjelpelig med å bistå alle de folkevalgte som ønsker å finne holdbare, alternative løsninger til rådmannens forslag, selv om administrasjonen faglig er uenig i disse.

Arbeidsutvalget viser til at det i klagesaker, er viktig at de folkevalgte får bistand fra fagadministrasjonen til å utforme juridisk holdbare vedtak med begrunnelser. Utvalgets begrunnelse må fremkomme muntlig i møtet, og det som skrives ned i etterkant må reflektere det som ble sagt i møtet.

Generelt kan saksfremleggene til planutvalget med fordel bli mer presise, korte og unngå gjentakelser. Det er ønskelig at vedleggene nummereres tydelig.

I sin uttalelse til arbeidsutvalget opplyser rådmannen at han deler de vurderinger som arbeidsutvalget har gjort med hensyn til planutvalgets størrelse og arbeidsform. Rådmannen påpeker at det er viktig å ha fokus på forholdet mellom administrasjon og folkevalgte. Rådmannen støtter påpekingen av at det er ønskelig at planadministrasjonen gjennomgår egen rolle i plansaker, og bemerker at ansvarlig kommunalsjef allerede har påbegynt en slik gjennomgang. Rådmannens redegjørelse følger vedlagt.

Ordningen med barnas representant

Arbeidsutvalget har mottatt innspill på dagens ordning med barnas representant, fra både rådmannen og representanten selv. Barnas representant mener dagens ordning bør videreføres, da den sikrer at barn og unges interesser ivaretas i det kommunale planarbeidet. Det vises til vedlagte uttalelse.

Rådmannen påpeker på sin side at kravet om barnetalsperson opphørte ved lovendring i 2009. Rådmannen opplever ordningen som krevende i og med at den oppnevner en administrativ person som medlem i et politisk utvalg, hvilket gir et noe uklart grensesnitt mellom politikk og administrasjon.

Arbeidsutvalget er av den oppfatning at hensynet til barns medvirkning i plansaker kan ivaretas på annen måte enn ved bruk av barnas representant. Eksempelvis kan man innta et fast punkt i saksfremleggene der det redegjøres for hvordan hensynet til barns interesser er ivaretatt. Rådmannen støtter utvalgets vurdering.

Videre kan det være hensiktsmessig at det nye planutvalget tidlig i neste kommunestyreperiode drøfter hvordan barns interesser kan ivaretas på en god måte innenfor planutvalgets ansvarsområde.

På denne bakgrunn foreslås det å endre § 5 i planutvalgets reglement til å lyde som følger: «I plansaker til planutvalget skal det inntas et fast punkt i saksfremleggene der det redegjøres for hvordan hensynet til barns interesser er ivaretatt.».

Klagenemnden

Endret navn

Bestemmelsen i ny kommunelov § 5-1 forutsetter at klagenemnden endrer navn til klageutvalget. Det er foreslått en rekke endringer i reglementets bestemmelser for å følge opp dette. Endringene har ingen materiell betydning ut over at navnet endres.

Ansvar for saksforberedelse

Arbeidsutvalget mener det er rådmannen som fagadministrasjon, og ikke politisk sekretariat, som bør utarbeide saksfremstilling med innstilling i saker til klagenemnden. Det vises til at klagenemnden behandler saker fra en rekke forskjellige fagområder, og at det til saksforberedelsen er nødvendig med både juridisk kompetanse og spesifikk fagkunnskap om disse fagområdene. Dette er det naturlig at det er rådmannens administrasjon som stiller med. Saksbehandlingsreglene og habilitetsreglene i forvaltningsloven og kommuneloven må selvfølgelig fremdeles følges.

Rådmannen opplyser at han er forberedt på å ta ansvaret for å utarbeide saksfremstilling med innstilling i saker til klagenemnden.

På denne bakgrunn foreslås det å endre § 3 i klagenemndens reglement slik at dette ansvaret flyttes til rådmannens administrasjon.

Arbeidsutvalget mener det er hensiktsmessig at rådmannen stiller med en representant i klagenemndens møter, på tilsvarende måte som i andre utvalg. Rådmannen opplyser at han deler denne oppfatningen.

Klagenemndens ansvarsområde

Med virkning fra 01.01.17 vedtok kommunestyret endringer i klagenemndens ansvarsområde, jf. kommunestyrets møte 07.12.16 sak 115/16.

I korte trekk gikk endringen den gang ut på at klagenemnden ikke lenger skulle behandle klager innenfor de saksområder der det foreligger annen klageinstans, normalt fylkesmannen.

Begrunnelsen for endringen var sammensatt. Det ble særlig vist til at klagerne raskere kan få sin sak endelig avgjort i forvaltningssystemet, at man vil spare kommunale ressurser, at kommunen ikke er forpliktet til å opprette en egen klageordning for saker hvor det er statlig klageinstans, og at det er vanskelig å se at en intern klagenemd gir større rettsikkerhet, likebehandling eller forenkler klageprosessen for innbyggere.

Typiske saksområder som klagenemnden nå ikke lenger behandler er klager over enkeltvedtak etter opplæringsloven, lov om sosiale tjenester, alkoholloven (skjenkebevilling mv.), lov om kommunale helse- og omsorgstjenester (delvis), pasient- og brukerrettighetsloven, barnehageloven (delvis) og lov om barneverntjenester.

Eksempler på sakfelt klagenemnden i dag behandler er klager over enkeltvedtak om kommunale utleieboliger, startlån, tilskudd bolig, kommunal bostøtte, barnehageplass, søskenmoderasjon, avgjørelser etter vegloven (avkjøringstillatelse, reklameskilt), parkering for forflytningshemmede, ikke-lovpålagte oppgaver innen helse og omsorg, driftstilskudd til fysioterapeut, fastlegehjemmel, arbeidstilbud – arbeidssenter, saker fra tekniske tjenester (utslippstillatelse, tilknytningsgebyr), kulturtilskudd og frivillighetstilskudd.

Klagenemnden ønsker selv å gå tilbake til en ordning der nemnden behandler alle eller utvalgte sakstyper som går videre til fylkesmannen som klageinstans. Nemnden opplyser i sin uttalelse at begrunnelsen for dette er:

- Nærhet til bruker og større lokalkunnskap
- Raskere avgjørelse når klager får medhold
- Rask mulighet for å endre uheldig praksis
- Rask tilbakemeldingsfunksjon til kommunestyret
- Større rom i skjønnsutøvelsen. (Fylkesmannen kan bare endre vedtak ved åpenbart urimelige forhold).

Klagenemndens uttalelse følger vedlagt.

Arbeidsutvalget ser at det er gode argumenter for begge løsninger.

Utvalget påpeker imidlertid at det er gått rimelig kort tid siden kommunestyret vedtok endringene

omtalt ovenfor, og at det fremstår som noe forhastet å reversere dette uten en skikkelig evaluering. Rådmannen har nylig ferdigstilt en sak der det rapporteres på utfallet av klagebehandlingen i de sakene som går direkte til fylkesmannen. Saken er satt opp til behandling i formannskapet og kommunestyret i juni 2019. Rådmannen vil jevnlig kunne legge frem slike rapporteringer. Dette kan gi verdifull informasjon om hvordan utviklingen av klagesaksbehandlingen er innenfor de ulike fagområdene.

Som nevnt anbefaler arbeidsutvalget videre at rådmannen fremover skal få en mer aktiv rolle knyttet til saksforberedelsen og møtene i klagenemnden. Det vil gi rådmannen bedre helhetlig oversikt over de verserende klagesakene, herunder mulighet til å sammenfatte status på klagesaker innen spesifikke saksområder som de folkevalgte til enhver tid er særskilt opptatt av.

Arbeidsutvalget mener derfor det er naturlig å avvente noe mer erfaring før man ser nærmere på om det er en eller flere bestemte sakstyper, for eksempel etter opplæringsloven, som bør legges tilbake til klagenemnden. Eksempelvis kan en evaluering av spørsmålet om hvilke sakstyper klagenemnden skal behandle, gjennomføres våren 2021. Da vil man ha fire års erfaring med rutinene som ble iverksatt 01.01.17.

Et mindretall i arbeidsutvalget, representantene fra Fremskrittspartiet og Miljøpartiet de Grønne, ønsker å reversere kommunestyrets beslutning og legge flere saksområder tilbake til klagenemnden.

Møteplan, saksfremlegg og saksfrister

Møteplan og oppmelding

Arbeidsutvalget mener at dagens system med politisk møteplan fungerer godt. Det er viktig at det er en ryddig rekkefølge på utvalgsmøtene slik at sakene kan flyte gjennom systemet. Ordfører og politisk sekretariat må påse at nok saker meldes opp til behandling i kommunestyret.

Saksfrister

Arbeidsutvalget merker seg en økning i mengden politiske saker og omfanget av informasjon i disse. Utvalget mener det er nødvendig å forlenge rådmannens frist for å ha saker klar til politisk behandling, og foreslår en endring i reglementene slik at det innføres rutiner som gir de folkevalgte minst to helger til å fordele lesingen av sakspapirene på. Det vises til at mange folkevalgte er i full jobb ved siden av sine verv i kommunen, og at de trenger helgedagene for å sette seg inn i saksfremleggene. I praksis betyr utvalgets forslag at fristen for utsendelse av sakene vil være på fredagen i den nest siste uken før uken der utvalgene har sine møter.

Når det gjelder de tre kommunale rådene anbefaler utvalget at dagens 7-dagersfrist opprettholdes. Det vises til at saksmengden for rådene er noe mindre, samt at det ikke er samme behov for å sette av tid til politisk gruppebehandling i forkant av møtene. Endelig vil en 14-dagersfrist i disse tilfellene bety at flere saker i realiteten må være klare 21 dager før hovedutvalgsbehandlingen, hvilket i praksis vil være vanskelig.

På denne bakgrunn foreslår arbeidsutvalget å endre bestemmelsen i § 2-2 Felles saksbehandlingsregler for folkevalgte organer til å lyde som følger: «Medlemmer av organet skal normalt få innkalling og saksliste med saksdokumenter senest slik at de har to helger til rådighet for å lese saksdokumentene. (I praksis betyr det en saksfrist på 10-14 dager før møtet). For de

kommunale rådene er fristen senest 7 dager før møtet.».

Arbeidsutvalget ser at det ikke alltid vil være mulig å overholde disse fristene, og at man må være forberedt på unntak i enkeltsaker. Det er imidlertid viktig at det jobbes aktivt med å holde fristen, spesielt i forhold til rådene der fristen er kortere.

Tilleggsinformasjon

Relativt ofte ser man at det oppstår behov for at rådmannen må supplere sine saksfremlegg med notater med tilleggsinformasjon. Bakgrunnen er gjerne konkrete spørsmål fra organets medlemmer til sakene. Det er viktig at man bestreber seg på at denne typen tilleggsinformasjon kommer så tidlig som mulig. Folkevalgte som er i jobb går rett fra arbeid til møte i folkevalgte organer. Da rekker man ikke å sette seg skikkelig inn i krevende notater på flere sider. Samtidig mener arbeidsutvalget at hensynet til en fullstendig opplyst sak er viktigst, og at det derfor er bedre å få informasjon sent enn å ikke få den. Utvalgene kan avhjelpe eventuelle ulemper noe ved å ta korte pauser i møtene dersom det er behov for at medlemmene setter seg inn i nylig avgitte notater. I tillegg til publisering i møteportalen ønsker utvalget at denne typen notater sendes på e-post fra sekretariatet til utvalgsmedlemmene.

Særskilt planlegging av prosessen i enkelte saker

Arbeidsutvalget ser at det er enkelte store og krevende saker som krever særskilt planlegging av den politiske arbeidsprosessen. Et aktuelt eksempel fra inneværende periode er KDP3 om Fornebu. Av hensyn til planleggingen er det viktig at man forsøker å tidlig identifisere hvilke saker som vil kreve en mer omfattende og tilrettelagt politisk behandlingsprosess. Arbeidsutvalget foreslår at ordføreren en gang i året innkaller partienes gruppeledere og rådmannen til et møte for å identifisere aktuelle saker og diskutere egnet prosess. Et slikt møte kan ta utgangspunkt i rådmannens oversikt over planlagte politiske saker. Arbeidsutvalget foreslår en bestemmelse om dette i reglementets § 2-1 om beramning av møter.

Rådmannens saksfremlegg

Generelt mener arbeidsutvalget at rådmannens saksfremlegg med fordel kan bli enklere og kortere skrevet. Det er fremdeles mye gjentakelser i saksfremleggenes del 1 og 2. Slike gjentakelser er unødvendige og påvirker flyten i dokumentet. Det er ønskelig at man lager så presise og tydelige sakstitler som mulig, da dette vil gjøre det lettere å søke tilbake til saken i ettertid. Vedlegg som brukes i sakene bør nummereres og det bør vurderes om all informasjon som legges ved faktisk er relevant.

Godtgjøringsreglement

På grunn av knapp tid til rådighet har ikke arbeidsutvalget rukket å se på alle aktuelle problemstillinger knyttet til kommunens godtgjøringsreglement. Disse problemstillingene er overført til kommunens godtgjøringsutvalg, som vil vurdere disse og foreslå eventuelle endringer i egen sak til kommunestyret.

Diverse temaer

Rapport fra studieturer

Arbeidsutvalget mener det bør innføres en rutine om at politiske utvalg som drar på studietur, skal utarbeide en kort rapport i etterkant av turen. Det er viktig at de folkevalgte, sekretariatet og administrasjonen bidrar aktivt med å dokumentere programmet for turen og hvilket utbytte man

har hatt. Utvalget mener en slik rapport bør lages innen rimelig tid etter studieturen og sendes til behandling i det aktuelle utvalget. Rapportene bør deretter sendes formannskapet til orientering, samt legges ved årsmeldingen som lages av politisk sekretariat. Det foreslås en ny bestemmelse i reglementets § 3-19 om dette.

Kommunedirektør

Kommunestyret behandlet den 06.03.19 et grunnlagt spørsmål om hvorvidt kommunedirektør bør innføres som ny stillingstittel på rådmannen i Bærum kommune. Problemstillingen ble oversendt til arbeidsutvalget for vurdering.

Arbeidsutvalgets flertall er positive til forslaget og mener rådmannen bør endre stillingstittel til kommunedirektør fra ny kommunestyreperiode. Det vises til at dette er en kjønnsnøytral stillingstittel som er anbefalt tatt i bruk av både departementet og stortinget, og som på en god måte beskriver den øverste lederen av den kommunale administrasjon. Flertallet viser videre til at rådmannen selv opplyser at han er positiv til endringen.

Arbeidsutvalgets mindretall, representanten fra Fremskrittspartiet, mener dagens stillingstittel bør beholdes på rådmannen. Det vises til at forslaget om å endre navn oppleves som et symbolpolitisk forslag uten reelt innhold. Rent språklig anføres det at direktør heller ikke er en kjønnsnøytral tittel, og at den kvinnelige betegnelsen er direkte. Endelig vises det til at bruken av tittelen rådmann har lang historisk tradisjon, både i Bærum og andre kommuner.

Som en konsekvens av flertallets forslag er det foreslått en rekke endringer i reglementets bestemmelser der rådmannen er omtalt. Endringene har ingen materiell betydning ut over at navnet på stillingen endres.

Arbeidsutvalget mener det er opp til rådmannen å vurdere hvilke andre endringer i kommunes administrative stillingstitler som eventuelt må gjøres dersom tittelen kommunedirektør innføres.

Kontorfasiliteter

Arbeidsutvalget har tatt opp at det er ønskelig å stille noe mer kontorfasiliteter eller arbeidsplasser tilgjengelig for de folkevalgte i rådhuset. Dette for å sikre at flere folkevalgte kan bruke rådhuset som politisk arbeidsplass og delta i den daglige informasjonsflyten, når de har anledning til det. Politisk sekretariat vil følge opp denne anmodningen og etablere flere arbeidsplasser som de folkevalgte kan benytte på ad hoc basis.

Andre forslag til reglementsendringer som følge av ny kommunelov

Stortinget har vedtatt ny kommunelov. De fleste kapitlene i loven trer i kraft fra og med det konstituerende møte i det enkelte kommunestyret ved oppstart av valgperioden 2019-2023. I Bærum er det konstituerende møtet berammet til 23.10.19. De resterende kapitlene, blant annet økonomibestemmelsene, trer i kraft fra 01.01.20.

Som følge av den nye kommuneloven foreslår arbeidsutvalget å endre en rekke bestemmelser i gjeldende reglement. De fleste endringsforslagene er oppdateringer av henvisninger til lovens bestemmelser, og uten materiellrettslig betydning.

Enkelte av forslagene inneholder også endringer av det materielle innholdet i reglementets bestemmelser. Dette kommenteres særskilt i gjennomgangen nedenfor.

Arbeidsutvalget foreslår følgende endringer:

Tidsperioden for organet

I henhold til ny kommunelov § 5-13 (1) bokstav er det et krav at reglementet for folkevalgte organer fastsetter «tidsperioden som organet er opprettet for». I dag er det kun kommunestyret og formannskapets reglement som uttrykkelig angir at disse er valgt for fire år. Det foreslås å presisere i reglementene for de øvrige utvalgene at også disse er valgt for fire år.

Rådmannens utredningsplikt

Den nye kommuneloven utdyper beskrivelsen av rådmannens plikt til å utrede saker og følge opp vedtak. Endringene er ikke ment å innebære noen realitetsforskjell fra dagens kommunelov. Det foreslås å endre bestemmelsen om rådmannens plikter i reglementets § 1-4 slik at den reflekterer ordlyden i ny kommunelov.

Ordførers forslagsrett

Den nye kommuneloven (§ 6-1) gir ordfører forslagsrett i alle folkevalgte organer der ordføreren ikke er medlem, med unntak av kontrollutvalget. Det er presisert at ordføreren bare har stemmerett i organer der han/hun er valgt medlem. Som en konsekvens av dette må reglementets § 2-5 endres.

Protokoll

I reglementets § 3-8 må det fremkomme at ved behandlingen av habilitetsspørsmål skal hjemmel for avgjørelsen protokolleres, jf. ny kommunelov § 11-4.

Fullmakt, fjernmøter og hastesaker

Den nye kommuneloven har en del nye materielle regler knyttet til myndighet i hastesaker, utvidelse av adgangen til å avholde fjernmøte, og bruk av skriftlig saksbehandling. For å gi bedre oversikt og samsvar med reglene i ny kommunelov foreslås det å dele bestemmelsen i gjeldende reglement § 3-15 om «Fullmakt og skriftlig saksbehandling» i tre bestemmelser om henholdsvis «Fullmakt», «Fjernmøter» og «Hastesaker og skriftlig saksbehandling».

Lovlighetskontroll

Det foreslås å endre bestemmelsen i gjeldende § 13 i kommunestyrets reglement om lovlighetskontroll. Endringen består i å omtale avgjørelsen som skal kontrolleres som «vedtak» slik at det blir i samsvar med ordlyden i § 27 i den nye loven. Videre foreslås det å presisere i reglementet at kravet skal settes fram for det organet som traff vedtaket. Dette er ingen endring i forhold til dagens regel, kun en presisering i teksten av noe man har erfart at kan være uklart.

Eierskapsmelding

Det er et nytt krav at kommunene skal utarbeide en eierskapsmelding som minst én gang i perioden skal vedtas av kommunestyret selv, jf. den nye lovens § 26. For Bærum har dette liten praktisk betydning da kommunen allerede har slik melding på plass. For fullstendighetens skyld foreslås det imidlertid å gjengi lovens krav i eierutvalgets reglement, i forbindelse med omtalen av at dette utvalget har ansvaret for å iverksette og følge opp meldingen.

Kontrollutvalget

Det er nødvendig å gjøre enkelte endringer i kommunens reglement for kontrollutvalget. I

reglementets § 1 bør det presiseres at lederen av kontrollutvalget ikke kan være medlem av samme parti eller tilhøre samme gruppe som ordføreren. Dette er i tråd med praksis i Bærum kommune, men er nå innført som et krav i ny kommunelov, jf. § 23-1 (2).

Videre er kretsen for hvem som er valgbare til utvalget, innsnevret noe. Reglementets § 1 er oppdatert i tråd med lovens ordlyd.

Gjeldende reglement angir for øvrig at kontrollutvalget skal ha fem medlemmer med varamedlemmer. Det er ikke nødvendig å endre denne bestemmelsen, men det gjøres uttrykkelig oppmerksom på at i henhold til ny kommunelov er det nå et krav at kontrollutvalget har minst fem medlemmer.

I reglementets § 4 bør det presiseres at planen for gjennomføring av forvaltningsrevisjon skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens virksomhet og virksomheten i kommunens selskaper, og at planen skal vedtas av kommunestyret selv.

I reglementets § 8 bør det presiseres at kontrollutvalgsekretariatet skal være uavhengig av kommunens administrasjon og av dem som utfører revisjon for kommunen. Videre bør det fremkomme av reglementet at sekretariatsfunksjonen ikke kan legges til ansatte i kommunen som har andre arbeidsoppgaver enn å være sekretær for kontrollutvalget, da dette nå er tatt inn i lovteksten. Endringene er i stor grad en presisering av gjeldende praksis.

Vedlegg:

Vedlegg 1 - Reglementsutkast	4486627
Vedlegg 2 - Uttalelse fra klagenemnden	4486628
Vedlegg 3 - Uttalelse fra rådmannen	4486629
Vedlegg 4 - Uttalelse fra barn og unges representant i planutvalget	4486630
Vedlegg 5 - Oversikt over verv som tradisjonelt er del av konstituering del 2	4486631
Vedlegg 6 - Lovtekst ny kommunelov	4486632

Behandlingen i møtet 19.06.2019 Kommunestyret

Forslag fremmet av Torbjørn Espelien, Frp

1. Klagenemnden/klageutvalget

Forslag:

I reglement for klageutvalget § 2 foreslås det å erstatte første ledd med følgende tekst:

«Klageutvalget behandler klager over enkeltvedtak fattet i Bærum kommune. Klager på enkeltvedtak hvor særlov fastsetter annen klageinstans, fremlegges klageutvalget til

behandling med mindre særloven eller kommunestyret uttrykkelig bestemmer annet.

Klageutvalget behandler likevel ikke vedtak hvor:

- Saken er behandlet etter lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen (sosialtjenesteloven) med tilhørende forskrifter og særlov fastsetter annen klageinstans
- Departementet er klageinstans etter forvaltningsloven § 28 andre ledd.
- Statlig organ er klageinstans for vedtak truffet i henhold til myndighet delegert fra et statlig forvaltningsorgan, jf. forvaltningsloven § 28 andre ledd.
- Kommunestyret har lagt avgjørelsesmyndighet til en annen særskilt klageinstans.»

2. Forslag:

Nytt tillegg under § 2 i Eierutvalgets reglement:

«Eierutvalget skal behandle saker vedrørende ansvarsområdet eiendom og avgi innstilling til formannskapet som er hovedutvalg for dette området.»

Formannskapets reglement

Forslag:

Tillegg i § 2 etter setningen: «Formannskapet er hovedutvalg for ansvarsområdene eiendom, næringspolitikk, administrasjon og IT/Digitalisering».

Tillegg: «Eierutvalget innstiller til formannskapet i sakene vedrørende eiendom.»

Forslag fremmet av Bjørn Agnar Larsen, R

Fagforeningene gis rett til å velge 1 representant, med tale- og forslagsrett, til hvert av hovedutvalgene.

Forslag fremmet av Ida Ohme Pedersen, Frp

Rådmannstittelen endres ikke til kommunedirektør.

Forslag fremmet av Ole Kristian Udnes, H

Følgende endringer foreslås i reglementene:

- I reglement for Hovedutvalg bistand og omsorg § 1 strykes setningen «Lederen av utvalget bør velges blant formannskapets medlemmer/ varamedlemmer.»
- I reglement for Hovedutvalg barn og unge § 1 strykes setningen «Lederen av utvalget bør velges blant formannskapets medlemmer/varamedlemmer.»
- I reglement for Hovedutvalg miljø, idrett og kultur § 1 strykes setningen «Lederen av utvalget bør velges blant formannskapets medlemmer/ varamedlemmer.»
- I reglement for Planutvalget § 1 strykes setningen «Disse skal fortrinnsvis velges blant formannskapets medlemmer.»
- I reglement for Eierutvalget § 1 strykes setningen «Lederen av utvalget bør fortrinnsvis velges blant formannskapets medlemmer/ varamedlemmer.»

Forslag fremmet av Tiril Eid Barland, V

Ordningen med barnas representant i planutvalget videreføres

Votering:

Bjørn Agnar Larsens forslag fikk 3 stemmer (1R, 2SV) og falt.

Tiril Eid Barlands forslag fikk 12 stemmer (5V, 3MDG, 2SV, 1KrF, 1R) og falt.

Torbjørn Espeliens forslag punkt 1 ble vedtatt mot 15 stemmer (10Ap, 5V).

Torbjørn Espeliens forslag punkt 2 fikk 4 stemmer (4Frp) og falt.

Ida Ohme Pedersens forslag fikk 8 stemmer (4Frp, 3V, 1H) og falt.

Ole Kristian Udnes' forslag ble enstemmig vedtatt.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Kommunestyret-19.06.2019- 094/19:

Vedtak:

1. Kommunestyret vedtar de foreslåtte endringene i kommunens «Reglementer for folkevalgte organers virksomhet» slik disse fremkommer av vedlagte reglementsutkast med følgende endringer:

Klagenemnden/klageutvalget

I reglement for klageutvalget § 2 erstattes første ledd med følgende tekst:

«Klageutvalget behandler klager over enkeltvedtak fattet i Bærum kommune. Klager på enkeltvedtak hvor særlov fastsetter annen klageinstans, fremlegges klageutvalget til behandling med mindre særloven eller kommunestyret uttrykkelig bestemmer annet.

Klageutvalget behandler likevel ikke vedtak hvor:

- Saken er behandlet etter lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen (sosialtjenesteloven) med tilhørende forskrifter og særlov fastsetter annen klageinstans
- Departementet er klageinstans etter forvaltningsloven § 28 andre ledd.
- Statlig organ er klageinstans for vedtak truffet i henhold til myndighet delegert fra et statlig forvaltningsorgan, jf. forvaltningsloven § 28 andre ledd.
- Kommunestyret har lagt avgjørelsesmyndighet til en annen særskilt klageinstans.»

Videre endringer:

- I reglement for Hovedutvalg bistand og omsorg § 1 strykes setningen «Lederen av utvalget bør velges blant formannskapets medlemmer/ varamedlemmer.»
 - I reglement for Hovedutvalg barn og unge § 1 strykes setningen «Lederen av utvalget bør velges blant formannskapets medlemmer/varamedlemmer.»
 - I reglement for Hovedutvalg miljø, idrett og kultur § 1 strykes setningen «Lederen av utvalget bør velges blant formannskapets medlemmer/ varamedlemmer.»
 - I reglement for Planutvalget § 1 strykes setningen «Disse skal fortrinnsvis velges blant formannskapets medlemmer.»
 - I reglement for Eierutvalget § 1 strykes setningen «Lederen av utvalget bør fortrinnsvis velges blant formannskapets medlemmer/ varamedlemmer.»
1. Endringene settes i kraft fra og med det konstituerende møtet i Bærum kommunestyre høsten 2019.
 2. For øvrig tar kommunestyret redegjørelsen fra arbeidsutvalget til etterretning.

Behandlingen i møtet 12.06.2019 Formannskapet

Forslag fremmet av Halvdan Skard, Ap

Reglement for Bærum kommunestyre §10, 3. avsnitt, første setning endres til å lyde: «En

interpellasjon skal være meddelt ordføreren senest 14 dager før et kommunestyremøte, slik at den kan utsendes sammen med saksinnkallingen.»

Forslag fremmet av Ole Andreas Lilloe-Olsen, V

Kommuneadministrasjonens øverste leders fremste oppgave er å gi råd til folkevalgte vedtaksorgan. Betegnelsen Rådmann beholdes. Begrepet er historisk fundert gjennom flere hundreår og er etymologisk kjønnsnøytralt.

Forslag fremmet av Torbjørn Espelien, Frp

Flere av saksområdene som ble tatt bort 07.12.2016 tilbakeføres til Klagenemnda, i tråd med nemndas anbefaling.

Votering:

Arbeidsutvalgets forslag ble enstemmig vedtatt.

Forslag fra Skard ble enstemmig vedtatt.

Forslag fra Lilloe-Olsen fikk 3 stemmer (V, SV, Frp) og falt.

Forslag fra Espelien fikk 3 stemmer (Frp, SV, Mdg) og falt.

Formannskapet-12.06.2019- 125/19:

Innstilling:

1. Kommunestyret vedtar de foreslåtte endringene i kommunens «Reglementer for folkevalgte organers virksomhet» slik disse fremkommer av vedlagte reglementsutkast med følgende endring:
Reglement for Bærum kommunestyre §10, 3. avsnitt, første setning endres til å lyde: "En interpellasjon skal være meddelt ordføreren senest 14 dager før et kommunestyremøte, slik at den kan utsendes sammen med saksinnkallingen".
2. Endringene settes i kraft fra og med det konstituerende møtet i Bærum kommunestyre høsten 2019.
3. For øvrig tar kommunestyret redegjørelsen fra arbeidsutvalget til etterretning.